

LENGYEL ANDRÁS

A Szegedi Fiatalok mozgalma és Bálint Sándor

1

A szegedi református egyetemi hallgatók Bethlen Gábor Köre, majd a belőle kinövő nemzedéki tömörülések, mindenekelőtt az úgynevezett agrársettlement mozgalom és a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma a két világháború közötti Szeged egyik legizgalmasabb kulturális fejleménye volt. Vezéregyénisége, Buday György (1907–1990) révén e folyton alakulásban lévő szerveződés hamar lokális keretei fölé nőtt, országosan, sőt az ország határain túl, az erdélyi és szlovenszki magyarság köreiből is ismert lett. Jelentősége, ma már látszik, nem szervezeti erejében rejlett, hanem egy nagy nemzedéki orientációváltás előmozdításában, a „nép felé fordulás” nemzedéki programjának fölvetésében és igen hatékony terjesztésében. A mozgalom – a Bartha Miklós Társasággal, a Sarlósokkal és az Erdélyi Fiatalokkal együtt – úgy volt a prenépi „mozgolódások” egyik elindítója és szervezője, hogy – kiteljesedvén, a „Művkoll”-korszakban (1932–1936) – már e törekvések

föle nőtt, önmagában is jelentékeny kulturális és művészi súlyt képviselve. Hogy a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma miben különbözött a népi mozgalomtól, s mi adta meg saját politikai, kulturális és művészeti karakterét, messzire vezető bonyolult kérdéskör; megtárgyalása külön tanulmányt igényelne. Azt azonban itt sem lehet elhallgatni, hogy a Szegedi Fiatalok mozgalomának sajátossága részben a folyamatos önkorrekciónak, egy fordulat saját maguk köreiből való radikális végrehajtásában, részben a nagyfokú pragmatikus nyitottságban, a népiektől az urbánusokig terjedő skála egészét átfogó, ám saját külön csoportidentitását mindvégig megőrző folyamatos kulturális érintkezésből adódik. Ennek kialakítása és működtetése nagyrészt Buday György személyes kvalitásához kötődik; nélküle az egészről alighanem semmi nem lett volna. Ám kvalitásainak egyik legfontosabbika éppen az volt, hogy mindig megtalálta az adott fejlődési